

Dosarul nr. 2ra-495/23
2-21105928-01-2ra-04042023

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. A. Bologan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. G. Vavrin, I. Dănăilă, E. Dvurecenshii)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Diulmez Nicolae împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respins apelul declarat de Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici și a fost menținută hotărârea din 20 iulie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La data de 15 iulie 2021, Diulmez Nicolae a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 02 iulie 2020, în jurul orelor 08.15, a parcat automobilul de model „Mercedes” cu numărul de înmatriculare XXXXX (Marea Britanie), la parcare IP Cahul, pe str. 31 august din municipiul Cahul.

Reclamantul a comunicat că, revenind la ora 11.50, a observat că, la autoturism este deteriorată aripa din dreapta din față a automobilului. Imediat a apelat poliția la 112 și a comunicat că, automobilul său a fost tamponat de către o persoană necunoscută cu un alt mijloc de transport necunoscut.

La data de 17 septembrie 2020, la cererea sa, i s-au eliberat copiile solicitate pe marginea accidentului rutier produs la data de 02 iulie 2020. Din materialele dosarului nr. 4353/2 din 02 iulie 2020 rezultă că, persoana vinovată de comiterea accidentului rutier și autovehiculul acesteia nu au fost identificate.

Prin urmare, dat fiind faptul că nu a fost identificat autovehiculul și persoana care este vinovată de comiterea accidentului rutier, reclamantul a solicitat de la

Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în temeiul art. 20 alin. (5) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, constatarea pagubei produse la aripa din dreapta din față a automobilului său de model „Mercedes” cu numărul de înmatriculare XXXXX (Marea Britanie), produsă în urma accidentului rutier provocat de către o persoană și un alt mijloc de transport necunoscut, cu stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare.

Astfel, la data de 01 octombrie 2021, la locul aflării automobilului s-a prezentat reprezentantul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și a fotografiat automobilul în scopul evaluării pagubei materiale.

A susținut reclamantul că, la data de 09 octombrie 2020, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a expediat în adresa lui scrisoare, prin care i-a comunicat că nu poate soluționa pozitiv cererea acestuia, din motivul că Fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat.

Ulterior, a solicitat de la Biroul Asigurătorilor de Autovehicule să-i fie eliberate actele confirmative privind constatarea valorii pagubei produse la automobilul său. La data de 20 mai 2021, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, i-a expediat prin poștă acte ce confirmă valoarea pagubei produse la automobil, în mărime de 11 800 de lei.

Reclamantul a susținut că, este de acord în totalmente cu valoarea pagubei cauzate, stabilită de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, însă nu este de acord cu refuzul privind achitarea despăgubirii de asigurare.

Astfel, reclamantul consideră că, în temeiul prevederilor art. 2, 20 alin. (5), 31 alin. (1) lit. b), 33 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube cauzate de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, precum și Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/11 din 09 aprilie 2009, este îndreptățit de a solicita achitarea despăgubirilor de asigurare, în sumă de 11 800 de lei.

Totodată, reclamantul a comunicat că, în practica instanțelor judecătorești pe cauze similare, instanțele naționale au emis hotărâri în favoarea persoanelor păgubite.

Prin hotărârea din 20 iulie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost respinsă acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

La data de 28 iulie 2022 Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici, a declarat apel împotriva hotărârii din 20 iulie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul declarat de Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici și s-a menținut hotărârea din 20 iulie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe privind respingerea acțiunii, ținând cont că, pornind de la cadrul legal aplicabil speței, se instituie două situații când persoana păgubită poate pretinde la achitarea despăgubirilor din mijloacele Fondului victimelor străzii. Prima situație este când

autorul accidentului rutier nu este identificat iar achitarea despăgubirilor în acest caz, este condiționată de cauzarea vătămărilor corporale sau survenirii decesului persoanei. A doua situație este când, este identificat autorul accidentului rutier, însă acesta nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă sau a obținut pe calea ilicită, și în acest caz apare dreptul persoanei la despăgubiri de asigurare din Fondul victimelor străzii, inclusiv pentru avarierea sau distrugerea bunurilor.

Instanța de apel a notat că aceeași constatare rezultă și din Decizia de inadmisibilitate a Curții Constituționale nr. 135 din 24 noiembrie 2020, în care a fost declarată inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „pentru vătămări corporale sau deces”, din art. 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. În pct. 22 Curtea Constituțională a constatat că, fondul de protecție a victimelor străzii este destinat achitării plăților de despăgubiri în două cazuri: a) pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat; b) pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă proprietarul sau utilizatorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului rutier nu a respectat obligația de asigurare obligatorie a răspunderii civile auto, sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită. Totodată, Curtea Constituțională a menționat că, sarcina examinării cererii persoanei căreia s-au provocat prejudicii materiale, de obținere a despăgubirilor de asigurare în cazul în care autorul accidentului rutier a rămas neidentificat, precum și stabilirea prevederilor legale pertinente cazului, revine instanțelor de judecată.

În acest context, instanța de apel a reținut că examinând circumstanțele speței constată că, cazul deferit judecății nu se atribuie nici unei din situații descrise supra, iar apelantul Diulmez Nicolae și reprezentantul acestuia eronat au interpretat prevederile art. 33 din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Or, după cum s-a constatat prin probele anexate la dosar, în urma întreprinderii măsurilor de stabilire a autorului accidentului rutier, identitatea acestuia nu a fost stabilită. Totodată, în urma producerii accidentului rutier nimeni nu a avut de suferit sub aspectul cauzării vătămărilor corporale și nu a avut loc cazul de deces. Respectiv, nu sunt întrunite cumulativ condițiile stipulate de art. 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, pentru pretinderea recuperării despăgubirilor de asigurare din Fondul victimelor străzii, în cazul producerii accidentului rutier de către un autovehicul neidentificat.

Prin prisma normei legale citate, instanța de apel a considerat întemeiate argumentele reprezentantului Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, avocatul Angela Popil invocate în ședința instanței de apel, precum că la caz nu există norma legală care ar reglementa obligația Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule să achite despăgubiri de asigurare în cazul concret deferit judecății, în circumstanțele constatate.

Totodată, cu referire la argumentele reprezentantului apelantului Diulmez Nicolae, avocatul Ion Vanțevici, precum că în cazul dat a fost încălcat dreptul de proprietate al apelantului, garantat de Constituția Republicii Moldova, și prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de apel a reținut că le consideră neîntemeiate și declarative,

deoarece nu a fost demonstrat sub care aspect, apelantul Diulmez Nicolae a suferit încălcarea dreptului său la proprietate. Or, ultimul a rămas în continuare să posede automobilul avariat, iar provocarea prejudiciului material în urma accidentului rutier, nu denotă automat încălcarea dreptului de proprietate în sensul juridic al acestuia.

Argumentul reprezentantului apelantului Diulmez Nicolae, avocatul Ion Vanțevici precum că, însuși Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a stabilit suma prejudiciului material cauzat în mărime de 11 800 lei, nu înseamnă apariția automat a obligației achitării despăgubirilor de asigurare în circumstanțele litigiului dat.

Respectiv, în cazul dat Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a îndeplinit obligațiile ce îi revin prin lege, evaluând starea de fapt și cea de drept, conducându-se de prevederile legii a emis soluția privind refuzul de acordare despăgubirilor de asigurare.

La data de 16 martie 2023 Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a suspus examinării depline probele și înscrisurile anexate la dosar, iar concluziile instanței expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, ceea ce contravine prevederilor legale.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la data de 14 decembrie 2022.

La 11 ianuarie 2023, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa participanților la proces, și a fost recepționată conform avizelor de recepție nr. DS8007835193AS (f.d.144) și nr. DS8007835192AS (f.d.147) de către Diulmez Nicolae și avocatul Ion Vanțevici, la 16 ianuarie 2023.

Astfel, recursul, declarat la data de 16 martie 2023, este în termen.

La data de 06 aprilie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 148).

Prin referința depusă la 25 aprilie 2023, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, reprezentat de avocatul Popil Angela a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil (f.d. 152-159).

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Diulmez Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Vanțevici, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi